Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok X **Wilno, dnia 10—25 lipca 1936 r.** **Nr. 13-14**

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Prenumerata:
Rocznie . . 12 zł.
Półrocznie . 6 zł.
Nr. pojed. . 50 gr.

Adres Redakcji i Administracji:
Kurja Metrop., Wilno, M. Magdaleny 4
Konto P. K. O. Nr. 80.833.

Ogłoszenia:
Cała strona 40 zł.
1/2 strony . 20 zł.
1/4 strony . 10 zł.
1/8 strony . 5 zł.

Sanctifica eos in veritate. *Joan. 17, 17.*

TREŚĆ ZESZYTU.

Rok X Wilno, dnia 10—25 lipca 1936 r. Nr. 13-14

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Prenumerata:	Adres Redakcji i Administracji:	Ogłoszenia:
Rocznie . . 12 zł.	Kurja Metrop., Wilno, M. Magdaleny 4	Cała strona 40 zł.
Półrocznie . 6 zł.	Konto P. K. O. Nr. 80.833.	1/2 strony . 20 zł.
Nr. pojed. . 50 gr.		1/4 strony . 10 zł.
		1/8 strony . 5 zł.

Sanctifica eos in veritate. *Joan. 17, 17.*

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

EPISTOLA

AD E-MUM P. D. SEBASTIANUM TIT. SS. BONIFACII ET ALEXII S. R. E. PRESB. CARDINALEM LEME DE SILVEIRA CINTRA, ARCHIEPISCOPUM S. SEBASTIANI FLUMINIS IANUARII, ATQUE AD CETEROS RR. PP. DD. ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS BRASILIAE. DE ACTIONE CATHOLICA APTIUS PROVEHENDA.

PIUS PP. XI

Dilecte Fili Noster ac Venerabiles Fratres, salutem et Apostolicam Benedictionem. — Quamvis Nostra de Actione Catholica mens, in primis iam Litteris Encyclicis „Ubi arcano Dei“ proposita, pluribus deinde editis documentis aperte declarata sit, tamen, votis nunc vestris libentissime adnuentes et optatis praesertim obsecundantes, quae, cum Romam haud ita pridem venisses, Nobis aperuisti, peculiaria vobis verba de re tam gravi facienda censuimus. Ita enim clarius patebit, quantopere Nos adiutricem operam aestimemus, quam laici ecclesiasticis viris praebere possint, non modo ut fidei veritatem christianosque mores ab insidiis undique minantibus tueantur, verum etiam ut ipsi, Pastorum ductu, validissimum efficiantur auxilium ad rem religiosam civilemque magis magisque perficiendam.

Illud autem Nobis apprime persuasum est Actionem Catholicam esse gratiam Dei singularem tum fidelibus, qui ad suam cum ecclesiastica Hierarchia industriam propius consociandam advocantur, tum Episcopis presbyterisque, qui in sacro munere satius

quotidie latiusque obeundo adiutores idoneos inter Actionis Catholicae ordines semper invenient. Quis enim non cernit, apud ipsas catholicas gentes, clericorum copiam omnibus fidelium necessitatibus non suppetere? Atque in ista quoque dilecta natione, ubi Dei religio ac pietas sane excoluntur, quotiens tu, Dilecte Fili Noster, tuique in episcopatu Conlegae exiguum sacerdotum numerum, praesertim saecularium, conquesti vehementer estis, in ista, inquimus, regione, quae, natura locorumque situ atque ingenti ipsa amplitudine, maiorem profecto clericorum ubertatem, quam alibi, expostulat?

Quid, quod nunc temporis tot sacro ministerio difficultates obsistunt, tot curae incumbunt, ut Dei ministri universos christifideles in sacerdotali munere obeundo plerumque attingere nequeant? Quid, quod integritas fidei morumque in periculis omne genus quotidie augescentibus versatur, apud praecipuas praesertim nationes, uti in Brasilia, ubi, una cum tot bonis tantisque utilitatibus, tam multa infandaque pullulant germina malorum? Nos quidem novimus quanta apud vos cura ecclesiasticae vocationes excitentur atque foveantur, et clericorum seminaria ad nobilissimum, quem spectant, finem magis in dies idonea reddantur. Huius curae studiique vestri praeclarum documentum exstat Brasilianum in Urbe clericorum Collegium, auspiciis vestris opibusque conditum, quod pontificio nomine exornatum tantopere Nobis, uti scitis, cordi est. Eiusmodi sane labores, caelesti gratia irrorati, indubiam in posterum bonorum fructuum segetem proferent. At vero quanto eorum copia exstabit ditior, si prope manipulos sacerdotum — qui quidem optamus, ut minus atque minus impares ad opus magis magisque ingens efficiantur — densa glomerabunt agmina probi fidique laici, qui sacerdotibus praesto sint ad eorum munus praeparandum vel complendum, vel, si quibusdam in rebus opus fuerit, nonnullis in partibus, ut in religiosa puerorum institutione, etiam supplendum!

Verumtamen in praeclaro hoc certamine, ad regnum Christi tuendum atque amplificandum indicto, necesse omnino est, aeque ac ceteris in proeliis exercitibusque, ut milites ordine, ratione, consilioque procedant. Haud itaque iniucunda vobis erunt monita ac praecepta, hisce litteris breviter comprehensa, quae Nobis suaserunt non modo perspectae rerum vestrarum condiciones ac peroptati — in hoc ipso campo — vestri successus, verum longa quoque experientia, quae adiumenta ad propositum finem maxime in singulis nationibus consentanea Nobis ante oculos fere posuit.

Ac primo quidem vos hortamur, ut omni studio ad eorum formandos effingendosque animos incumbatis, qui in Actionis Catholicae agminibus militare velint; horum namque institutio de re religiosa, morali ac sociali ad apostolatum hac aetate efficaciter obeundum perquam necessaria videtur. Itaque initio, non ingentes coacervandae fidelium copiae, sed parvae quaedam cohortes seligendae, quae doctrina usuque praeditae, evangelici fermenti vi totam massam fervefaciant attollantque. Neque vero res ardua erit in singulis paroeciis salutare hoc aggredi opus, molles praesertim fingendo animos puerorum ad christianas excolendas virtutes; at iuvenes quoque, spes ecclesiae patriaeque surgentes, et ipsi viri, quibus tum domestica tum civilis fulcitur societas, ad catholicas sodalitates industriose ciendi.

Illud vero etiam atque etiam commendandum, ut initae consociationes non modo felici vivant concordia, verum aptissime ad unum copulentur: sodalicia nempe paroecialia, dioecesana consiliumque nationale dirigens, omnia congruenter vincta atque contexta sunto. Ut membra scilicet corporis unius, ita invicti exercitus cohortes. Virium compactio non dissipatio; non fortuitus quidam operum concursus, sed ordinata ad commune bonum conspiratio, non singularum partium sponte egerminantis florentisque vitae compressio, sed progrediens artuum viriumque auctus, ita ut decor et venustas cum apta membrorum compositione in toto corpore eniteant.

Incongruum ergo graviterque noxium esset, si in paroeciis, si in dioecesibus ad consequenda eadem fere, quae Actioni Catholicae proponuntur, aliae constituerentur fidelium sodalitates, nullo prorsus nexu vinctae nullamque omnino cum Actione Catholica rationem habentes, vel, eo deterius, cum ipsa misere contendentes. Ita enim singularia commoda, quae parvo fidelium numero ea sodalicia parerent, gravissimo sane eliderentur damno, quae ex dissipatione ac dissolutione catholicarum virium vel conflictu proficiscerentur; quae quidem vires, hisce quidem temporibus, sub Pastorum ductu concordes omnino et colligatae, ut superius diximus, ad Ecclesiae utilitatem exercendae sunt.

Summopere urgenda virium nisuumque unitas minime prohibet, ut, cum varios civium ordines Actio Catholica gremio suo comprehendat, peculiaris singulis cura et institutio tribuatur, ideoque agricolae, opifices, scholastici, artes quaslibet profitentes vel disciplinas callentes ingillatim excolantur. Hoc experiendo valde necessarium comperimus ad praecipuum finem Catholicae Actionis

consequendum, qui id maxime spectat, ut quisquis sub eius signis militat ibi acer Christi apostolus existat, ubi exigat vitam. Maxima vero cura in humiliores classes adhibenda, in operarios praesertim agrorumque cultores, quos omni tempore Ecclesia, divini Conditoris premens vestigia, ante omnes diligit atque caros habet, tot miserata labores, quibus illi adsidue urgentur, tantisque anxia periculis, quibus eorum animae, consceleratis turbulentisque doctrinae figmentis inter tenuiores latissime vulgatis, magis magisque periclitantur.

C. d. n.

(*Acta Ap. Sedis*, t. 28, str. 159—161).

ZARZĄDZENIE ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity, w składzie osobistym Duchowieństwa zaszły następujące zmiany:

Ks. Jan Skardyński — b. prob. w Pelikanach, mianowany na rektora kośc. i organizatora parafji w Urbanach 13. VI. 1936, N. O-337/36.

Ks. Nikodem Masłowski — b. adm. w Rzeszy, na stanowisko admin. w Łużkach, 29. VI. 1936, N. O-394/36.

Ks. Edward Godlewski—wik. par. św. Jakóba w Wilnie, na stanowisko wikarego w Turgielach, 23. VI. 1936, N. O-396/36.

Ks. Juljan Kołłb-Sielecki, na stanowisko wikar. w Wawiórce, 2. VII. 1936, N. O-421/36.

Ks. Jan Chrabąszcz, wikary kośc. Farnego w Grodnie, na rektora kośc. i organizatora parafji w Kopciówce, 4. VII. 1936, N. O-438/36.

Ks. J. Ostreyko
w/z Kancl. Kurji.

ZARZĄDZENIA PRAWNO-PAŃSTWOWE.

Decyzja w sprawie odznaki Katolickiego Związku Kobiet.

(Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. 1936 r., Nr. 17, str. 285).

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 534) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udziela Katolickiemu Związkowi Kobiet (Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22, IV piętro) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki z białego metalu w kształcie stylizowanego krzyża, którego górne ramię jest zakończone literą „P“, pozostałe zaś ramiona zakończone trzema ząbkami. Na poprzecznych ramionach krzyża napis: „Pro Christo“, na ramieniu dolnem napis: „Et Patria“.

Odznaka może być używana:

1) jako odznaka Związku na szyldach, papierach i legitymacjach;

2) jako odznaka członkowska do noszenia przez wszystkich członków Związku na agrafce.

Za odznaki członkowskie Zarząd Związku pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 60 gr.

Wydawanie odznaki Związku osobom, nie będącym jego członkami, jest zakazane.

(Warszawa, dn. 17 czerwca 1936 r. Nr. AP. 3-68).

Za Dyrektora Departamentu

(—) Adelstein

Naczelnik Wydziału.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

KORZYSTAJ Z PRAW!

Żyjemy w wolnej Polsce, która chroni swych obywateli życia i mienia, a nawet daje pewne prawa nie zawsze obłożone słonemi podatkami, tylko trzeba z nich umieć korzystać. Cóż nas kapłanów może bardziej w swobodach obywatelskich obchodzić, jak sprawa religji; a słusznie powiedziano, że religji niema bez ofiary, więc dla nas i dla naszych wiernych słońcem życia duchowego jest ta Ofiara Niekrwawa, do której nasz Boski Zakonodawca wskazał dwa nieodzowne elementy — chleb pszeniczny i gronowe wino. Bez tych dwóch elementów tak prostych, tak łatwych do zdobycia nie może być Ofiary.

Taka Jego wola!

Żywa wiara, gorąca miłość dla Chrystusa Pana mogłyby wiele z pietyzmu zrobić co do warunków, w jakich powstaje ten element sakramentalny chleb pszeniczny.

Bo czyż nie moglibyśmy mieć gwarantowaną dostawę pszenicy z majątków dobrych katolików, o dobranej bogobojnej obsłudze w ich gospodarstwie, by to zboże o tak wysokiem przeznaczeniu wzrastało nie wśród plugawych piosnek, rozmów lub przekleństw? Czy nie moglibyśmy postarać się o młyn katolicki o gwarantowanej bogobojnej obsłudze dla całej Polski?

Wszak wystarczyłoby jakieś 100 centnarów mąki na rok.

Ale to wszystko dezyderatem jest serca pełnego pietyzmu dla świętych Tajemnic, bo pszenica, chociaż pochodzi z majątku splugawionego konkubinatem (legalizowanym), obciążonym klątwą, nie przestaje być pszenicą; mąki też pszennej trudno jest czemś

zafałszować w żydowskim nawet młynie, by ona przestała być materia valida.

Co innego — sprawa wina do Mszy św.

Tu już nie pietyzm kochającego serca, wyczekującego jak kwiat ukazania się Słońca życia duchowego na naszych ołtarzach, tu już krzyk zranionego serca, pełnego wiary!

Pyta ono każdego teologa, każdego kapłana: co, jeżeli wino jest sfałszowane? Jeden i drugi musi odpowiedzieć, że niema Ofiary Najświętszej, że wszystkie te łaski, te skarby duchowe, jakie Chrystus Pan zamierza przy każdej Mszy św. zlać na żywych i umarłych, są anulowane i zniszczone przez podłość ludzką wytwórców tego elementu, dostawców jego i wreszcie lekkomyślność, beztroskę nabywających.

Ta ciężka wina, wołająca o pomstę do nieba, rozkłada się na trzy jednostki, zamykające oczy wiary i udające każda przed własnem sumieniem niewinnego. Umywają ręce jak Piłat!

Bo patrzmy tylko: wytwórca wina gronowego czy sztucznego ma na celu wytworzyć napój pewnych wartości smakowych, któremu nadaje tytuł wina. — Nie wie, jakiemi ono drogami pójdzie, kto i na co będzie jego używał. Jakże często spotykało się prawowiernych, bogobojnych katolików, którzy szeroko otwierali oczy, słysząc, że do Mszy św. może być tylko użyte gronowe wino. To skąd absolutnie napewno przypuszczać mamy, że jakaś firma często „anonimowa", albo o nazwiskach „niemieckich" (chociaż we Francji) ma wyrabiać wino gronowe zgodnie z przepisami Kościoła, to jest nie gotuje moszczu, nie dodaje cukru buraczanego, lub spirytusu kartoflanego, skoro rząd francuski wydaje winiarzom te dodatki po zniżonej cenie dla poprawienia smaku wina? Albo wogóle wytwarza jakiś płyn pod nazwą wina, o którym niedawno odpowiedziała analiza uniwersytetu któremuś naszemu klasztorowi, że tam wszystko jest, tylko ani krzty wina. Co takiego lekkoducha francuskiego obchodzi, jak się produkuje to wino i z czego, byleby klijentom smakowało, byle towar szedł w kraju i zagranicą.

Kupujący nie sięga tak daleko; w swej poczciwości, aż do producenta (winiarza), uspakaja swe sumienie tem, że wszak dostawca przysięgał, że nie będzie fałszował wina. Przecie w tej przysiędze nie wymaga się od niego, by wyrabiał sam wino, mieszkając na wileńskim bruku. A dostawca — handlarz spokojnie po złożeniu przysięgi sprowadza wino od „solidnych" wytwórców zagranicznych. Sam zapewne żadnej szacherki nie robi

z winem, bo najczęściej się sprowadza wina do Mszy św. bardzo lekkie, wytrawne, więc trudno je „chrzcić“ dodatkiem wody.

Najwyżej postawi mu się punkt w rocie przysięgi, że będzie sprowadzał z firm „solidnych”. Ale tę solidność określić ma sam handlowiec, siedząc w Wilnie, np. na podstawie pięknych cenników, czy adresu francuskiego lub węgierskiego.

Cały świat wie, jak po zniszczeniu przez filokserę winnic francuskich wzrosła produkcja wina jabłecznego, np. we Francji 1 miljard 500 miljonów litrów rocznie; wiemy też, że mniej wjeżdża butelek wina do Warszawy, niż wyjeżdża, chociaż na Saskiej Kępie nie założono winnic.

Czy te wszystkie refleksje nie nasuwają pewnych niepokojów tej trzeciej jednostce, jakim jest kupujący ksiądz?

Zwykle ten trzeci się uspakaja, że dostawca jest przysięgły, a zresztą machnie ręką: niech tam u góry myślą o tem! Czy to ja mam robić w plebanji wino?!

A czyżby to tak było trudnem? Wszak teraz prawie każdy dom wyrabia kilka lub kilkanaście litrów wina owocowego na swój użytek. Właśnie tutaj usprawiedliwiamy tytuł artykułu: „Korzystaj z praw“ — bo ono pozwala każdemu wyrabiać nawet 100 litrów wina. — W dosłownem brzmieniu: „Dziennik Ustaw Rz. Pol., rok 1931 — N. 99, pozycja 763, art. 3:

> Od podatku zwalnia się:
>
> a) napoje winne — przeznaczone do użytku we własnem gospodarstwie (nie na sprzedaż) wyrobione w ciągu roku w ilości nie przekraczającej 100 litrów.

Więc czyż nie może każda plebanja sprowadzić pewną ilość winogron i zrobić dostateczną ilość wina. Wszak 20 grm. wina dość do Mszy św. — więc wystarczy na rok na jednego księdza plus minus 10 litrów wina, a na wyrobienie tych 10 litrów wina wystarczy 15 — 16 klg. winogron. (Dok. nast.)

X. T. R. Z.

PO ZWIEDZENIU DOMÓW DLA XX. EMERYTÓW

Dnia 25 maja b. r. powróciłem z mojej wędrówki po Polsce z wiadomościami czy też, jeśli kto woli, informacjami, dotyczącemi domów dla xx. emerytów. Wyznaję szczerze, że nie szkoda było ani fatygi, ani kosztów z ową wędrówką związanych, jednego tylko żałuję, że nie pojechał ze mną ktokolwiek z Konfratrów,

przeciwnych omawianym domom, bo zdaje mi się, iż tacy są w naszej Archidiecezji; jestem pewny, że musiałby się wyzbyć wszelkich pod tym względem uprzedzeń.

Że te domy są potrzebne, to najlepszym dowodem chyba jest fakt, że we wszystkich prawie diecezjach Polski one powstały — i to przeważnie w ostatnich latach, a co najważniejsza, że nigdzie one nie świecą pustkami, przeciwnie, wszędzie są zamieszkiwane w większej lub mniejszej ilości przez Księży inwalidów; niektóre domy, jak np. warszawski i jeszcze gdzieś, są przepełnione.

Przy zwiedzaniu tych domów, zwłaszcza niektórych, wybudowanych z iście amerykańskim rozmachem i komfortem, pomimowoli odczuwało się niedbalstwo, niedołęstwo, niezaradność, krótkowzroczność i inne tym pokrewne nasze „zalety".

Nie będę tu zbyt się rozwodził nad wynikiem moich spostrzeżeń: zajęłoby to sporo dobrych arkuszów papieru; uważałbym raczej za bardziej wskazane przedstawić całokształt owych spostrzeżeń w sprawozdaniu ustnem, przy jak najliczniejszym udziale Czcigodnych P. T. Konfratrów. Bardzo jestem rad, że częściowo już mi się udało podzielić ustnie wynikiem moich spostrzeżeń, zdobytych przy zwiedzaniu omawianych domów wobec dość licznie zebranych Czcigodnych P. T. Konfratrów na pierwszej serji rekolekcyj kapłańskich, cieszę się też niezmiernie, że podobne sprawozdanie będę mógł złożyć jeszcze wobec delegatów dekanalnych z całej Archidiecezji, którzy na skutek zapadłej uchwały zbiorą się niezadługo w Wilnie.

Sprawozdanie takie os ad os ma tą dobrą stronę, że pozwala na dyskusję, która w danym wypadku jest ze wszech miar bardzo pożądana. Zresztą, nie wszystko, cobym chciał podać do wiadomości Czcigodnych Konfratrów, nadaje się do druku, są bowiem kwestje w omawianym przedmiocie, które mogą być podane tylko os ad os. Jedno jednak spostrzeżenie hic et nunc naprasza się pod pióro, a mianowicie, że wszędzie w Polsce duchowieństwo z Czcinajdostojniejszymi Ordynarjuszami na czele uważa sprawę domów dla xx. inwalidów za bardzo poważną i pilną, a w jakim stopniu, to niech świadczą słowa Księdza Prałata Jeża, kierownika czyli kuratora domu w Krakowie: „sprawa domów dla xx. inwalidów, powiedział ten doświadczony i w całej Polsce dobrze znany Dostojnik Kościoła, jest kwestją palącą, i niema ani chwili czasu do stracenia".

Jeśli powiedziałem wyżej, że są w naszej Archidiecezji przeciwnicy domów wspólnych, jako przytułków dla księży in-

walidów, to wcale przez to nie twierdzę, iż są oni przeciwnikami przytułków dla tychże księży inwalidów wogóle, t. zn. w jakiejkolwiekbądź formie, bo są niektórzy, jako zwolennicy altaryj. I na tem nie koniec, bo są jeszcze i zwolennicy kasy emerytalnej. Słowem, jak w bajce Kryłowa „Łabędź, szczupak i rak“. To rozdwojenie, a raczej roztrojenie jest zjawiskiem zupełnie naturalnem, lecz zarazem jest ono naszem nieszczęściem. Coś podobnego było i w niektórych diecezjach, które zwiedzałem; wszędzie jednak zwyciężyła koncepcja domów wspólnych. W żadnej diecezji, które zwiedzałem, nie znalazłem ani jednej altarji i, o ile mnie poinformowano, ani jednej niema w całej Polsce. Sądzę, że i u nas kwestja altaryj odpadłaby bez żadnej dyskusji, jeśliby zwolennicy ich zbadali źródłowo, jak one w swoim czasie powstały, co było podstawą ich istnienia, dlaczego zniknęły z oblicza ziemi i czy mogłyby one powstać u nas w obecnych warunkach.

Co się tyczy Kasy emerytalnej, to chimeryczne mrzonki jej zwolenników zostały całkowicie rozchwiane na przedostatniem walnem zebraniu naszego „Unitasu“ przez Ks. Prałata Żebrowskiego; uważam przeto za zbyteczne odegrzewać zupełnie przekonywujące wywody tegoż Ks. Prałata Żebrowskiego. Do altaryj jednak, jeśli zajdzie potrzeba, obiecuję powrócić, chociaż mnie w tym przedmiocie mogliby z większem powodzeniem wyręczyć Ks. Gryganiewicz, b. Dziekan Wołkowyski, Ks. Sieklucki, b. Dziekan Charkowski, Ks. Sawicki, Dziekan Zdzięciolski i inni, którzy, jako byli proboszczowie parafij z altarjami, są naocznymi świadkami tak upadających altaryj, jak również uciekających z nich altarystów.

Ks. S. Szyroki.

ZWIĄZEK KAPŁANÓW ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ
„UNITAS“
Bł. Andrzeja Boboli
Dnia 11 lipca 1936 r. L. 85.
Wilno, zk. Bernardyński 6. — Telefon Nr. 639.
Konto P. K. O. 80.071.

Do
PWielebnych
Księży Dziekanów.

Walne Zgromadzenia Związku słusznie wkładają na Zarząd obowiązek czuwania nad prawidłowością prowadzenia gospodarki Związku. Do tej prawidłowości należy nietylko wydatkowanie funduszu na cele, przewidziane przez Statut i uchwały Walnych Zgromadzeń, lecz także jego prawidłowe gromadzenie. Wykonanie jednak tych zaleceń jest niezwykle trudne; szereg bowiem deka-

natów składki na zapomogi dla księży emerytów wysyła po kilku nieraz miesiącach, a są dekanaty, które w roku bieżącym nie wniosły jeszcze żadnej składki. Utrudnia to niezwykle akcję zapomogową, wspierani księża muszą czekać długo na zapomogi i nigdy nie można ustalić terminu wypłacania zapomóg.

Wobec tego Zarząd przypomina niejednokrotnie wynoszone uchwały Walnych Zgromadzeń o regularnem wnoszeniu składek miesięcznych i prosi, by najdalej do 5-go każdego miesiąca, i o wpłacenie ich na konto Związku w P. K. O. Nr. 80.071.

Prezes *Ks. Kuleszo.*

Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI.

Zarząd Bratniej Pomocy Alumnów Seminarjum Duchownego w Wilnie zawiadamia, że składkę członkowską za rok 1936 raczyli nadesłać następujący Księża:

Ks. Abramowicz Adam, ks. Adamowicz Jan, ks. Aktanarowicz A., ks. Błażejewicz Piotr, ks. Barwicki Czesław, ks. Bazewicz Bolesław, ks. Chodyko Aleksander, ks. Chomski Leopold, ks. Ciechanowski Edmund, ks. Cyganek Kazimierz, ks. Ellert Jan, ks. Frydrykiewicz Adolf, ks. Gajlusz Dominik, ks. Hajkowicz Ferdynand, ks. Ingielewicz Józef, ks. Jankowski Czesław, ks. Jaroszewicz Albin, ks. Jaśkiel Antoni, ks. Judycki Wiktor, ks. Każarnowicz Jan, ks. Klejno Edward, ks. Klimm Stanisław, ks. Kluk Ludwik, ks. Kozłowski Stanisław, ks. Korycki Jan, ks. Kuderewski Stanisław, ks. Kuryłłowicz Antoni, ks. Łachowicz Aleksander, ks. Lewosz Antoni, ks. Liksza Klemens, ks. Łaban Wincenty, ks. Majewski Michał, ks. Matulis Władysław, ks. Michnowicz Michał, ks. Mirowski Edmund, ks. Moczulski Adolf, ks. Montwiłł Ignacy, ks. Moroz Jan, ks. Możejko Stanisław, ks. Mroczkowski Stanisław, ks. Murończyk Edward, ks. Ostaniewicz Stefan, ks. Oziewicz Henryk, ks. Paszkowski Mieczysław, ks. Pietkiewicz Edmund, ks. Piotrowicz Franciszek, ks. Radziszewski Mieczysław, ks. Rodziewicz Leonard, ks. Rowiński Józef, ks. Sidorowicz Otton, ks. Skarżyński Jan, ks. Snieżko-Błocki, ks. Stefanowicz Ludwik, ks. Świl Antoni, ks. Szołkowski Józef, ks. Taszkun Wincenty, ks. Urmanowicz Walenty, ks. Więckiewicz Stanisław, ks. Wojno-Orański Piotr, ks. Wysocki Jan, ks. Zacharzewski Kazimierz, ks. Zapaśnik Stefan, ks. Zonn Aleksander, ks. Żarnowski Piotr, ks. Żebrowski Tomasz oraz Pani Szydłowska.

Wszystkim Przewielebnym Ofiarodawcom składa Zarząd Bratniej Pomocy serdeczne „Bóg zapłać“.

Szczególne podziękowanie składa Zarząd Najprzewielebniejszemu Księdzu Rektorowi Czesławowi Falkowskiemu i Księdzu Dyrektorowi Aleksandrowi Mościckiemu za ofiarowanie płaszcza i sutan.

Zarząd Bratniej Pomocy Alumnów Seminarjum Duchownego w Wilnie.

Konsekracja kościoła w Międzyrzeczu.— W dniu 17 czerwca r. b. J. E. Ks. Arcybiskup Metropolita Romuald Jałbrzykowski jednocześnie z wizytacją kanoniczną dokonał konsekracji kościoła w Międzyrzeczu, pow. wołkowyskiego, przy udziale licznego duchowieństwa i wiernych. Kościół został wzniesiony kosztem parafjan w r. 1907, a obecnie świeżo odnowiony.

80.000 pątników zwiedziło Kalwarję wileńską. — W ciągu maja i czerwca r. b. Kalwarję zwiedziło około 80.000 pątników. Złożyły się na tę cyfrę pielgrzymki z dekanatów i parafij archidiecezji wileńskiej oraz wycieczki z dalszych okolic.

Katolickie Studjum o wychowaniu w Wilnie. — Naczelny Instytut Akcji Katolickiej w Polsce, który od szeregu lat prowadzi szeroko zakrojoną i wszechstronną akcję nad szerzeniem myśli katolickiej w życiu polskiem, podjął w ubiegłym roku doniosłe dzieło zorganizowania corocznych Studjów Tygodniowych, poświęconych rozpatrywaniu z naukowego i katolickiego punktu widzenia aktualnych problemów współczesnego życia.

Studja tego rodzaju zagranicą p. n. „Tygodni Społecznych" czy „Tygodni Uniwersyteckich" cieszą się ogromnem powodzeniem wśród inteligencji i żywym współudziałem sfer naukowych. Pierwsze Studjum w Polsce odbyło się w roku ubiegłym w Poznaniu i obradowało n. t. rodziny. — W roku obecnym Studjum odbędzie się w Wilnie w dn. 28 sierpnia do 1 września i będzie miało za temat: „Katolicka myśl wychowawcza". Przygotowania są już prawie ukończone i w najbliższym czasie ogłoszony zostanie szczegółowy program Studjum. Informacyj w tej sprawie udziela Naczelny Instytut Akcji Katolickiej, Poznań, Al. Marcinkowskiego 22.

Poświęcenie nowego lokalu Arch. Inst. Akcji Katolickiej w Wilnie. — J. E. Ks. Arcybiskup Metropolita Wileński Romuald Jałbrzykowski dokonał w dniu 17 lipca r. b. poświęcenia nowego lokalu Archid. Instytutu Akcji Katolickiej przy ulicy Zamkowej 6,. dokąd Instytut przeprowadził się z dotychczasowego lokalu przy ul. Metropolitalnej 1.

Konferencja ks. asystentów okręgowych w Wilnie. — Dnia 17 b. m. w nowym lokalu Archid. Instyt. Akcji Katolickiej odbyła się konferencja okręgowych ks. asystentów archidiecezji wileńskiej, na której wygłoszone zostały następujące referaty: „Prawa i obowiązki ks. asystentów"— ks. dyr. R. Świrkowski; „Program pracy w organizacjach młodzieżowych" — p. H. Chmielewski; „Metody pracy w organizacjach młodzieżowych" — J. Roszkowska; „Akcja charytatywna" — ks. superjor Rzymełka; „Znaczenie prasy w pracy Akcji Katolickiej" — ks. redaktor J. Grasewicz.

STOLICA APOSTOLSKA.

Sprawa kanonizacji błog. Andrzeja Boboli.— Dnia 14 lipca b. r. na przygotowawczem posiedzeniu św. Kongregacji Obrzędów rozpatrywano cuda, przedstawione w sprawie kanonizacji błog. Andrzeja Boboli.

Formuła przyrzeczenia „Legjonu Przyzwoitości". — Papież w ostatniej swej encyklice „Vigilanti Cura" podniósł, jak wiadomo, zasługi amerykańskiego Legjonu Przyzwoitości i zalecił katolikom całego świa-

ta naśladowanie tego przykładu przez składanie przyrzeczeń analogicznych do tych, jakie składają członkowie tego Legjonu. Formuła tego przyrzeczenia brzmi jak następuje:

„W imię Ojca, Syna i Ducha św. Amen. Potępiam filmy nieprzystojne i niemoralne oraz filmy gloryfikujące zbrodnie i przestępców. Przyrzekam czynić wszystko, co w mej mocy, ku umocnieniu opinji publicznej przeciw produkcji filmów nieprzyzwoitych i niemoralnych i łączyć się ze wszystkimi, którzy przeciw nim protestują. Uznaję za swój obowiązek urabiać sobie właściwy sąd w sprawie widowisk kinomatograficznych szkodliwych dla mojego życia moralnego. Jako członek Legjonu Przyzwoitości zobowiązuję się unikać takich widowisk; przyrzekam nadto omijać te miejsca rozrywkowe, gdzie dla zysku wystawia się zazwyczaj filmy kryminalne".

Z NIWY KOŚCIELNEJ I DUSZPASTERSKIEJ.

W KRAJU

Leśnicy pomorscy potępiają wystąpienie inż. Sujkowskiego. — Oddział Pomorski Związku Leśników Rzplitej Polskiej przesłał do Gdańskiego Komitetu Pielgrzymkowego poniższy list:

L. d. 157/36, Toruń, dn. 10 czerwca 1936 r. Do Gdańskiego Komitetu Akadem. Pielgrzymki Jasnogórskiej Gdańsk — Wrzeszcz, Heeresanger 11.

Poruszony do głębi wystąpieniem członka Oddziału Pomorskiego Związku Leśników Rzeczypospolitej Polskiej p. inż. B. Sujkowskiego, Zarząd Oddziału Pomorskiego Z. L. R. P. śpieszy zawiadomić W. Panów, że potępia treść i formę tego wystąpienia.

Członkowie Związku naszego, to Polacy — katolicy, którym daleka jest myśl obrażania wierzeń i świętości inowierców, i dlatego nie mogą oni przemilczeć posunięcia jednostki, obrażającej uczucia religijne większości Polaków.

Zarząd Oddziału Pomorskiego Z. L. R. P. prosi o przyjęcie powyższego oświadczenia do wiadomości w celu nieuogólniania tego wystąpienia z poglądami i stanowiskiem leśników — Polaków, zrzeszonych w naszym Związku.

Prezes inż. Fr. Sosnowski, sekretarz Cz. Bujna, M. Bernakiewicz, T. Chlebosz, M. Laudowicz, Wł. Marcinowski, inż. Z. Sakowski, Z. Walter, T. Wróblewski, Wł. Węsiora.

Jak wiadomo, nadleśniczy z Chylonji, p. inż. B. Sujkowski zwrócił w sposób demonstracyjny pocztówkę, jaką przesłał mu Gdański Komitet Pielgrzymki Akademickiej z prośbą o poparcie Komitetu, który zbierał fundusze na przejazd do Częstochowy niezamożnych studentów — listy takie były rozesłane do stowarzyszeń, instytucyj i osób prywatnych i wszędzie spotkały się z najlepszem przyjęciem. Odpowiedź inż. Sujkowskiego, niekulturalna w treści i formie, nazywająca ślubowanie młodzieży akademickiej na Jasnej Górze podłością i zdradą interesów narodowych, została napiętnowana przez prasę, która dała wyraz oburzeniu społeczeństwa z powodu tego rodzaju wystąpień.

Ostrzeżenie przed sekciarskiem pismem. — Na terenie Krakowa stwierdzono, że podający się za „braciszka" wysłannik sekciarski kolportuje pismo (dwumiesięcznik) p. t. „Zbawiciel świata", w cenie 35 gro-

szy za egzemplarz. Wiele osób przyjęło kolportera jako zakonnika katolickiego. Dlatego ostrzegamy, że pismo wspomniane jest sekciarskie i ukazuje się w Pruszkowie. Kolporterzy tego pisma grasują niewątpliwie i na innych terenach.

Wolnomularstwo a szkoła. — Nakładem Księgarni Katolickiej w Katowicach ukazała się w tych dniach broszura p. t. *Wolnomularstwo a szkoła*. Autorem broszury jest znany badacz wolnomularstwa Jean Marquès-Rivière, b. mason, a po nawróceniu czynny działacz katolicki we Francji. Z francuskiego przełożyła dr. Danuta Drużbacka.

Autor, doskonale zaznajomiony z literaturą masońską, metodami i akcją wolnomularstwa w różnych krajach, w szeregu wydanych już prac ostrzega społeczeństwa chrześcijańskie przed wielkiem niebezpieczeństwem, jakie grozi poszczególnym narodom i państwom penetracja zasad masońskich.

W przedmowie do swej ostatniej pracy *Wolnomularstwo a szkoła* p. Marquès - Rivière podaje trochę informacyj o wolnomularstwie polskiem:

„Wypada mi poświęcić słów parę wolnomularstwu w Polsce. Według oficjalnych roczników, wydanych w siedzibie Międzynarodowego Stowarzyszenia Wolnomularzy w Genewie, istnieje Wielka Loża Narodowa Polska, założona w 1767 r., zniesiona w 1882 r., a wskrzeszona w 1921 r. Jak mnie objaśniono, ostatnio składa się ona z trzynastu lóż, do których dodać należy drugich trzynaście, pracujących pod obediencją wolnomularstwa niemieckiego; trzynaście pierwszych jest obrządku szkockiego. Zapewne, że wolnomularstwo niemieckie przeszło głęboką przemianę, niemniej zasady jego kierownictwa pozostały te same. Podkreślić należy, że istnieje w Polsce Najwyższa Rada trzydziestego trzeciego stopnia, której siedziba znajduje się w Warszawie; liczba wolnomularzy w Polsce jest ograniczona i nie przekracza ośmiu do dziewięciuset. Zwracam uwagę na to, że wolnomularze polscy należą wszyscy do wyższej burżuazji, do sfer urzędniczych i wojskowych; w 1932 r. wielkim mistrzem Wielkiej Loży Narodowej Polskiej był dr. Mieczysław Wolfke, profesor Politechniki; wielkim sekretarzem Z. Skokowski, urzędnik państwowy; wielkim skarbnikiem M. Bartoszewicz, naczelnik wydziału w elektrowni miejskiej“.

Dotykając w swej pracy specjalnie stosunków szkolnych i sprawy wychowania młodzieży, autor stwierdza, że już od XIX wieku zwraca wolnomularstwo wszystkie swe wysiłki w kierunku młodzieży. Sprawozdanie Konwentów wolnomularskich pełne są tej troski. Wielki Wschód Francuski, mający ogromny wpływ i na wolnomularstwo polskie, powiada w swem sprawozdaniu z konwentu w 1925 r.:

„Uwaga nasza i wzrok nasz winny zawsze być zwrócone na młodzież... Pozwalam sobie przypomnieć wam bracia... moi, że dwa lata temu z tego samego miejsca zwracałem wam uwagę na konieczność wytężenia naszej działalności w kierunku wychowania młodzieży ... “

Jednem z naczelnych haseł wolnomularstwa w dziedzinie nauczania jest dążenie do t. zw. ujednostajnienia szkolnictwa. „Ujednostajnienie szkolnictwa — pisze autor — jest dopełnieniem i udoskonaleniem szkolnictwa laickiego, prowadzi bowiem do całkowitego jego zeświecczenia, do zmonopolizowania szkolnictwa przez państwo“. Konsekwencją tego założenia jest zupełne zniesienie szkolnictwa prywatnego.

Walka z duchowieństwem, z religją i praktykami religijnemi jest obowiązkiem nauczyciela, ulegającego wpływom masońskim. W tej walce z Kościołem masonerja posługuje się w różnych krajach niektóremi Związkami nauczycielskiemi t. zw. Ligą Nauczania, Ligą Praw Człowieka, związkami wolnomyślicieli, racjonalistów. W masach robotniczych tę robotę masońską mają wykonywać organizacje socjalistyczne, a nawet i komunistyczne. Aby przeciwdziałać zdrowemu ruchowi harcerskiemu, socjaliści mają zakładać t. zw. „czerwone harcerstwo".

Gdy się czyta wskazania masońskie w dziedzinie oświatowej i szkolnej oraz metody, jakiemi się posługuje na tym terenie wolnomularstwo, trudno się oprzeć wrażeniu, że to wszystko jest i w Polsce kopjowane przez pewne organy Związku Naucz. Polskiego, socjalistyczny T. U. R. i t. p.

Porozumienie organizacyj dla walki z komunizmem. — Porozumienie organizacyj, współdziałających w zwalczaniu komunizmu (skrót nazwy: „Porozumienie Antykomunistyczne"), działające jako jednostka prawna na zasadzie zarejestrowanego statutu od roku 1930, odbyło w maju 1936 r. doroczne walne zebranie, na którem wybrano nową Radę Naczelną w składzie 24 osób, przeważnie delegatów organizacyj społecznych. W czerwcu b. r. Naczelna Rada P. A. powołała nowy zarząd, w którego skład wchodzą pp. Władysław Sołtan, Stanisław Zieliński, Henryk Glass, J. Jonota - Bzowski, Józef Dybowski, Elina Pepłowska, Zofja Cichocka.

Cele Stowarzyszenia określa § 2 statutu: „Porozumienie Antykomustyczne ma na celu zrzeszenie polskich stowarzyszeń społecznych, oświatowych, zawodowych, gospodarczych oraz polskich towarzystw wydawniczych i poszczególnych osób dla uzgodnienia i ożywienia działalności w zakresie zabezpieczenia Narodu Polskiego i Państwa Polskiego przed szerzoną w kraju propagandą rewolucji społecznej".

Do osiągnięcia swych celów Por. Antykom. zmierza przez: a) prowadzenie i popieranie studjów nad zagadnieniami społecznemi i socjologicznemi, a w szczególności nad środkami przeciwdziałania rewolucji społecznej, b) popieranie w społeczeństwie wszelkich poczynań, zgodnych z celem Porozumienia, c) pozyskiwanie współpracy stowarzyszeń, instytucyj i poszczególnych osób dla realizacji celów i zadań Porozumienia, d) nawiązanie kontaktu między stowarzyszeniami o celach zbliżonych do celu Porozumienia, e) zakładanie oddziałów i ekspozytur z zachowaniem miejscowych przepisów o stowarzyszeniach, f) ogłaszanie artykułów w prasie, wydawanie własnego organu, prac naukowych i popularnych, książek, broszur, ulotek i t. p., g) urządzanie odczytów, zjazdów, wieców, konferencyj, zebrań, kursów, wystaw i t. p., h) współdziałanie z władzami państwowemi w akcji przeciwko propagandzie rewolucji społecznej.

Porozumienie Antykomunistyczne jest więc ośrodkiem studjów i informacyj, przyczem każda organizacja, należąca do P. A., w niczem nie narusza swojej samodzielności i niezależności, utrzymując tylko kontakt i czerpiąc materjały informacyjne. Centralne Biuro P. A. w ciągu swojej kilkoletniej działalności wydało pięć roczników „Walki z bolszewizmem" (pod red. H. Glassa), przeszło dwa miljony ulotek propagandowych, szereg broszur uświadamiających oraz zorganizowało kilkaset odczytów i kilkanaście kursów antykomunistycznych.

Porozumienie Antykomunistyczne

jest stowarzyszeniem ponadpartyjnem. Osoby i organizacje, stojące na gruncie chrześcijańskim, proszone są o nawiązanie kontaktu z Centralnem Biurem Porozumienia Antykomunistycznego. Adres: Warszawa, Kredytowa 16 m. 25, tel. 610-92. Pożądane zgłoszenia na piśmie.

Adwokat kapłanem. — W dniu 27 czerwca r. b. przed Cudownym Obrazem Matki Boskiej na Jasnej Górze odprawił pierwszą Mszę św. ks. Władysław Skup z Warszawy. — Ks. Skup liczy obecnie lat 50; był on adwokatem i posłem na Sejm; mając jednak powołanie do stanu duchownego porzucił swój zawód i poświęcił się służbie Bożej.

Nowy administrator apostolski Łemkowszczyzny. — Dekretem św. Kongregacji Kościoła Wschodniego administratorem apostolskim wiernych obrządku greko-katolickiego na Łemkowszczyźnie mianowany został ks. prałat dr. Jakób Medwecki, archidiakon kapituły katedralnej stanisławowskiej obrządku greko-kat.

Ks. prałat dr. Jakób Medwecki urodził się w r. 1880, święcenia kapłańskie otrzymał w r. 1905, godność kanonika gremjalnego w r. 1925. Od r. 1910 był profesorem biskupiego liceum teologicznego św. Jana Chryzostoma w Stanisławowie.

Chrzest ś. p. senatora Loewenherza. — Zmarły nagle przed niewielu dniami w Budapeszcie ś. p. senator Loewenherz na siedem dni przed zgonem przyjął chrzest. Fakt ten, jak podaje „Nowy Dziennik", nie był znany szerszemu ogółowi. Żydowska ludność we Lwowie, gdzie zmarły do ostatniej chwili uważany był za żyda kierunku asymilatorskiego, przygotowywała się do urządzenia mu manifestacyjnego pogrzebu. Pogrzeb odbył się na cmentarzu Łyczakowskim, gdzie magistrat lwowski wyznaczył specjalny grób.

ZAGRANICĄ

Poeta katolicki-konwertyta zdobywa nagrodę Francuskiej Akademji. — Poeta katolicki Francis Jammes zdobył literacką nagrodę Akademji Francuskiej (Prix d'Aumale) wynoszącą ok. 5000 zł. Od czasu swego nawrócenia, do którego przyczynił się słynny pisarz francuski Paul Claudel, laureat obecnej nagrody Mr. Jammes stał się gorliwym głosicielem w poezji ideałów katolickich, poświęcając wiele swych utworów szerzeniu czci ku Matce Najświętszej.

Zgon znakomitego chemika kapłana katolickiego. — W Waszyngtonie zmarł znakomity chemik, ksiądz Juljusz A. Niewland, dziekan wydziału chemji organicznej na uniwersytecie Notre Dame.

Zmarły wsławił się wynalezieniem sztucznej gumy, t. zw. syntetycznej. Nad tym wynalazkiem pracował przez 25 lat, narażając się wielokrotnie na poważne niebezpieczeństwo, gdyż eksperymenty musiały być dokonywane przy pomocy gazów wybuchowych.

Uczony kapłan był bardzo szanowany w całej Ameryce. Dnia 6-go czerwca b. r. został wybrany honorowym prezesem organizacji byłych wychowanków uniwersytetu Notre Dame.

Protest przeciwko dopuszczeniu delegatów sowieckich na konferencję pracy. — W Genewie delegaci chrześcijańskich związków zawodowych na konferencję pracy wręczyli prezydentowi konferencji protest przeciwko dopuszczeniu delegatów sowieckich. Wnioskodawcy wskazują, że w tyrańskim systemie rządów Rosji sowieckiej niema zawodowego przedstawicielstwa robotników rosyjskich i że delegaci sowieccy w rzeczywistości są tylko agentami rządu.

Katolicka prasa Belgji. — W związku ze Światową Wystawą Prasy Katolickiej w Watykanie zestawiono niezmiernie pouczające cyfry dotyczące stanu prasy katolickiej w Belgji.

Na ogólny nakład całej pracy belgijskiej wyrażający się cyfrą 2.200 tysięcy egzemplerzy, 937 tysięcy egzemplarzy przypada na prasę katolicką, a mianowicie 394.800 egzemplarzy wydawanych w języku francuskim i 542.200 w języku flamandzkim. Prasa antykatolicka posiada ogólny nakład 563 tys. egzemplarzy (462.700 francuska i 91.800 flamandzka), pozostała, religijnie obojętna, 700 tys. egzemplarzy, z czego 398 tysięcy w języku francuskim i 303 tys. w języku flamandzkim.

Z pośród 64 dzienników belgijskich 30 reprezentuje myśl katolicką i przeciętnie co ósmy mieszkaniec Belgji czyta dziennik katolicki. Nakład różnych czasopism parafjalnych z 226 tys. w r. 1920 wzrósł do 910 tysięcy w r. 1935.

Katolickie szkoły w Stanach Zjednoczonych A. P. — Wedle danych statystyki szkolnej z końcem obecnego letniego semestru zgórą 68.800 wychowańców katolickich uniwersytetów i kolegjów amerykańskich otrzyma dyplomy z ukończenia studjów. Nadto w ciągu bieżącego miesiąca 1100 alumnów seminarjów duchownych otrzyma święcenia kapłańskie.

Sowiecka walka ze wzrostem religijności. — W ostatnich czasach daje się zauważyć znaczny wzrost religijności zwłaszcza wśród młodzieży, której udział w nabożeństwach jest coraz liczniejszy. Wywołuje to reakcję w formie dalszego zamykania świątyń. W mieście Wołczańsku (70 km. od Charkowa) zamknięto ostatnią miejscową cerkiew wskutek b. licznego udziału ludności miejscowej w nabożeństwie z okazji tegorocznych świąt Wielkanocnych. Zamknięcie ostatniej cerkwi sprawiło na ludności olbrzymie wrażenie. Wielu ludzi przybyło pod zamkniętą cerkiew, modląc się i płacząc. Władze miejscowe po zamknięciu cerkwi poleciły ostrzyc obydwóch duchownych, którzy w niej odprawiali nabożeństwa.

Tragiczny koniec bluźniercy. — Z Madrytu 10 b. m. donoszą o następującym wypadku, który wielkie wrażenie wywarł na ludności miejscowej. Przejęty naukami komunistycznemi robotnik Joan Aguilera niejednokrotnie zapowiadał w kole swych towarzyszy, że zburzy jeden ze starych przydrożnych krzyżów pod Madrytem i rozbije go na kawałki. W ostatnich dniach wybrał się wreszcie w nocy dla dokonania ohydnego czynu; zarzucił sznur na ramiona krzyża i usiłował obalić go. W czasie tych usiłowań obluzowała się bronzowa figura Chrystusa i padając na bluźniercę strzaskała mu głowę na miazgę...

Belloc profesorem uniwersytetu w Belfaście. — Znany katolicki pisarz angielski Hilary Belloc mianowany został profesorem literatury angielskiej na uniwersytecie w Belfaście. Jest to pierwszy wypadek, że katolik otrzymuje katedrę na państwowym uniwersytecie Irlandji Północnej t. j. Ulsteru.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Wydawca: KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA.
Redaktor: KS. JÓZEF PONIATOWSKI.

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie.

Z piśmiennictwa.

Stanisław Adamski, Biskup Śląski — **Akcja Katolicka Młodzieży** — Poznań Ostoja, 1936 r. str. 29. — Jest to referat, wygłoszony na zjeździe Katolickiego Związku Młodzieży Żeńskiej i Katolickiego Związku Młodzieży Męskiej w Poznaniu dn. 11. XII. 1935 r. Na treść referatu składają się rozdziały: rozwój treści i formy Akcji Katolickiej, Akcja Katolicka a katolickie stowarzyszenia pomocnicze i przygotowawcze, rola młodzieży w Akcji Katolickiej, kwalifikacje członka Akcji Katolickiej, główne zadania Akcji Katolickiej Młodzieży, wnioski.

Informator Różańcowy — *pismo kwartalne dla księży Dyrektorów Żywego Różańca.* Redaktor i wydawca Ks. Fr. Nowakowski, Karnkowo, pow. Lipno-Warszawskie.

PW. Ks. Redaktor i Wydawca obiecuje wysyłać kwartalnik wszystkim Księżom, Zarządom Bractw i Unij Żywego Różańca w Polsce i zagranicą bez względu na to, czy pismo to będą opłacać, czy nie, będzie jednak b. wdzięczny i uważać będzie za dobrodziejów i przyjaciół swej pracy tych wszystkich, którzy tytułem prenumeraty za otrzymywany „Informator Różańcowy" raczą wpłacić 1 zł. za cały rok na Jego konto w P. K. O: Nr. 68.616.

Pismo bezwarunkowo ułatwi prowadzenie tak rozpowszechnionych w naszej archidiecezji Kółek Żyw. Róż.

Józef Janus, T. J. — **Wielki pasterz na wschodnich rubieżach.** — Warszawa, wydawnictwo Księży Jezuitów, str. 102, cena 90 gr.

Jest to krótki życiorys ś. p. biskupa Zygmunta Łozińskiego. W serdeczny i popularny sposób przedstawia autor lata młodzieńcze przyszłego biskupa; życie jego kapłańskie; działalność na stolicach mińskiej i pińskiej, jego tułaczkę podczas okupacji bolszewickiej, gdy przebrany ukrywać się musiał po lasach, po wsiach i szlacheckich zaściankach i tak sprawował rządy swej diecezji; jego stosunek do kleru diecezjalnego; dalej charakteryzuje go jako bojownika o unję Kościołów; jako patrjotę; oraz szczegółowo przedstawia prywatne życie pełne zaparcia się i ostatnie chwile ziemskiego żywota. Przed oczyma czytelnika staje obraz jakby ascety średniowiecznego, a zarazem kapłana i biskupa nowoczesnego. Dziełko godne, aby się znalazło w rękach kapłanów, osób świeckich i w bibljotekach parafjalnych.

Kasper Wojnar. **Żywot, dzieła i proroctwa księdza Piotra Skargi na tle dziejów Polski w 400 rocznicę urodzin.** Warszawa, str. 144, cena 1,50 zł. Adres zamówień: Kasper Wojnar, Warszawa, Wspólna 49.

Autor tego dziełka jest podpułkownikiem W. P. w st. spoczynku. Nic dziwnego, że postać księdza Skargi, bojownika niezmordowanego o sprawę Bożą, o szczęście, wielkość i niepodległość narodu polskiego, musiała pociągnąć wojskowego. Życiorys, choć napisany bardzo przystępnie, świadczy o wielkiem umiłowaniu przez autora postaci księdza Skargi. Wartość życiorysu podnosi to, że skreślony on został na tle dziejów Polski i zaopatrzony w wyjątki z kazań sejmowych.

Dziełko to powinno znaleźć się w bibljotekach parafjalnych.

Ks. Adam Hendrychowski. **Auxilium dla mówców i działaczy społecznych. Myśli przedniejszych autorów.** Katowice, Księg. Schaeffera, 1936, str. 111, cena zł. 2,50.

Autor zebrał z czytanych książek i czasopism celniejsze urywki i trafne myśli i wydał je drukiem dla pożytku mówców świeckich i kaznodziejów.

Dziełko może oddać pewną usługę w przemówieniach, raczej poza kościołem, niż na ambonie miewanych.